

UNIVERZITA KARLOVA

Filozofická fakulta

Zápis o části státní bakalářské zkoušky Obhajoba bakalářské práce

Akademický rok: 2019/2020

Jméno a příjmení studenta: Bc. Alena Bezoušková
Identifikační číslo studenta: 29335648

Typ studijního programu: bakalářský
Studijní program: Filozofie
Studijní obor: Filozofie
Identifikační čísla studia: 543687

Název práce: Pýcha v pojetí sv. Augustina: iluze pýchy a její prolomení
Pracoviště práce: Ústav filosofie a religionistiky (21-UFAR)
Jazyk práce: čeština
Jazyk obhajoby: čeština
Vedoucí práce: prof. Lenka Karfíková, Dr. theol.
Oponent(i): doc. Mgr. Václav Němec, Ph.D.

Datum obhajoby: 07.09.2020 **Místo obhajoby:** Praha

Průběh obhajoby: Uchazečka představila svou práci: Tématem práce je „Pýcha v pojetí sv. Augustina“. Zajímá ji především psychologie pýchy: soustředí se na „prožitek pyšného člověka“, na to, jak člověk do pýchy upadá a jakým způsobem může dojít k „jejímu prolomení“. V první části se zabývá vymezením pojmu pýchy u Augustina, ve druhé části tím, jak člověk do pýchy upadá a jak stav pýchy zakouší. Těžiště její práce představuje třetí část, v níž se zabývá možností překonání hříchu. Ukazuje, že rozpoznání a odvržení pýchy se stává možným, když se pýcha projeví v jednání. V tom paradoxně spočívá pozitivní význam hříšného jednání. Závěrem stručně zasazuje Augustinovo pojetí pýchy do kontextu jeho pozdější nauky o milosti.

Vedoucí práce: Uchazečka postupovala samostatně. Zabývala se tématem z psychologického hlediska, přihlížela i k latinským textům, zohlednila množství relevantní sekundární literatury. Práce je psána kultivovaným jazykem. Vedoucí nicméně položila několik kritických otázek. Např. není zřejmé, že iluze spojená s pýchou implikuje sklon považovat sebe sama za zdroj dobra. Představa o Augustinově epistemologii, jak je podána v práci, je dosti schematická. Léčba pýchy pádem do „hanebného hříchu“ vzbuzovala pochybnosti již v Augustinově době a Augustin sám zná i jiné strategie terapie pýchy. Představa, že vůle pyšného nepodléhá rozštěpu, nemá oporu v Augustinových textech.

Oponent: Jeden ze základních problémů práce spatřuje v tom, že v ní není uspokojivě vyřešen vztah mezi pýchou jako vlastním kořenem zla a ostatními hříchy, a zejména zlem jakožto zaměřením k nižším jsoucům. Podle něj je pýcha u Augustina kořenem veškerého hříchu, tj. i zla ve smyslu náklonnosti k tělesným jsoucům, protože i tyto hříchy jsou založeny na převrácení „řádu lásky“, resp. věčného zákona, ustaveného stvořitelem. Člověk se v pýše považuje – spíše než za zdroj dobra – za arbitra, který může rozhodovat o tom, co je dobro a zlo. Právě v tomto smyslu pýcha spočívá v základu

veškerého hříchu. Další námitky oponenta se shodovaly s námitkami vedoucí.

Odpověď autorky: Vycházela z míst, kde Augustin odlišuje pýchu jako zvláštní hřích vedle jiných hříchů. Augustin zde označuje pýchu za horší než ostatní hříchy, protože člověk stížený pýchou si odmítá svůj hřích připustit, zatímco člověk podléhající tělesným hříchům svůj stav může reflektovat. Dále pozdní Augustin píše, že pýcha není v jádru všech hříchů. Hříchy jako nevědomost mohou být i bez pýchy.

Komise zhodnotila práci jako kvalitní, ale obhajobu jako poměrně rozpačitou.

Klasifikace obhajoby:

velmi dobře (2)

Předseda komise:

doc. Mgr. Václav Němec, Ph.D.

.....

Členové komise:

doc. James Hill, Ph.D.

.....

Mgr. Jakub Jirsa, Ph.D.

.....

Mgr. Robert Roreitner

.....